

SLUTRAPPORT – PROJEKT MAC

Projektbenämning

MAC – Motiverande Aktiverande Coachande

Rapportering avser

Slutrapport för perioden 2012-09-01--2015-10-31

Rapportförfattare

Ingalill Bohm och Lena Andersson, projektledare

SAMMANFATTNING AV SLUTRAPPORT

Grupperna under projektet har haft ett stort spektra gällande ålder, 22-61 år, yrkeserfarenhet, allt ifrån VD post i ett multinationellt företag till att inte ha någon arbetslivserfarenhet, frånvaro från arbetslivet 1-28 år, utbildningsbakgrund som innebär allt från att inte ha genomgått grundskolan till flera universitetsutbildningar. Detta har varit en framgångsfaktor där alla har lärt sig av varandra och det har blivit en bra gruppdynamik. Som i de flesta gruppkonstellationer har kvinnorna dominerat, 78 stycken mot 23 män.

Processen genomsyras av att deltagarna gör sina egna val vilket resulterar i ökat självförtroende. Alla känner sig behandlade som vuxna personer med egen kraft att ta mogna beslut.

Deltagarna blir tidigt medvetna om insatsens tydliga syfte, att få en egen försörjning och att det tillåts ske stegvis vilket innebär att deras motivation är stor.

Viktigt för att deltagarna ska våga ta steget ut på arbetsmarknaden med ökad självkännetdom/självkänsla är; TRYGGHET-TILLIT-TID.

MAC har haft unga med aktivitetsersättning som prioriterad grupp, men det visade sig redan vid vår första grupp att i princip alla från målgruppen inte var redo och avbröt insatsen. Steget var för stort från att inte vara i något sammanhang till att delta i arbetslivsinriktad rehabilitering.

Resultat under perioden:

Projektets satta mål var att av de deltagare som genomförde den inledande vägledningsfasen skulle minst 50 % fortsätta med individuellt anpassade arbetslivsinriktade aktiviteter.

Av 101 startande i projektet fortsatte 72 personer, vilket innebär att 71 % fortsatte.

Av dessa 72 personer avslutades 3 på grund av dödsfall, 2 valde att ta ut förtida pension och 1 person blev barnledig. Då återstod 66 personer och av dessa har 43 personer erhållit arbete eller utbildning, vilket innebär att 65 % gått i mål, varav 27 till arbete och 16 till utbildning. Det satta målet var 50 %. Övriga 35 % är i fortsatt enskild coachning eller i arbetsprövning.

Resultaten är t.o.m. projektets slutdatum, 2015-10-31, vilket innebär att de två sista startande grupperna i projektet räknas med i totalen samtidigt som de inte gått färdigt och därför kommer troligtvis målresultaten att öka.

Vi konstaterar att vi genomfört ett gott arbete då projekt har fallit väl ut och en implementering sker i Pilotmodell: Samordningsteam Västerås som kommer att bli en tillsvidareverksamhet from juli 2016.

Syfte med projektet

Var att med nya metoder skapa förutsättning för målgruppen att i ett tidigt skede ta tillvara sin arbetsförmåga och på sikt blir självförsörjande genom arbete.

Öka kunskap och kompetens hos alla samordningsförbundets parter om målgruppens behov och förutsättningar.

Projektet har ett individuellt, samhällsekonomiskt och ett organisatoriskt syfte.

Övergripande mål

Av de deltagare som genomgått sammalat sex månaders arbetsförberedande och motivationshöjande grupp/individuell coaching, fortsätter minst 50 % med individuellt arbetsinriktade aktiviteter ex. arbetsprövning i ytterligare sex månader upp till totalt max tolv månader.

Av dessa ska minst 50 % komma ut i hel eller deltidsarbete med eller utan arbetsmarknadsstöd alternativt i studier, senast sex månader efter avslutat deltagande i insatsen.

För deltagarna – Projektets förutsättningar

Projektet initierades mot bakgrund av att rapporter, både rikstäckande och lokala belyste att en allt större grupp människor befinner sig i ett utanförskap, utanför arbetsmarknaden och som inte omfattas av vare sig arbetslöshetsersättning eller ersättning från sjukersättningen.

På Arbetsförmedlingen konstaterades att många personer saknar tillräcklig arbetsförmåga och motivation för att kunna ta del av och tillgodogöra sig de insatser vi i dag har till vårt förfogande på Arbetsförmedlingen. Det saknas motivationshöjande och arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser mellan sjukskrivning och arbetslöshet till arbete.

Försäkringskassans uppdrag är bl.a. att minska antalet personer i sjukförsäkringen vilket har fått till följd att fler personer är i behov av arbetslivsinriktad rehabilitering. Dessa personer hänvisas till Arbetsförmedlingen som har otillräckliga resurser och verktyg för att kunna tillhandahålla en framgångsrik arbetslivsinriktad rehabilitering.

Från socialkontor ekonomi kommer även 0-klassade/bidragsberoende personer som tenderar att bli långvarigt beroende av försörjningsstöd via Västerås stad.

Projektet riktade sig till personer från samtliga representerade myndigheter inom samordningsförbundet i åldrarna 18-64 år som var i behov av samordnat stöd i form av arbetslivsinriktad rehabilitering, utifrån psykiatriska och/eller fysiska diagnoser.

Gruppen unga med aktivitetsersättning skulle prioriteras.

För deltagande i MAC skulle man inledningsvis klara minst 6-8 timmars närvaro/vecka. Grupperna har bestått av max 12 personer.

Av deltagarna krävdes intellektuell och språklig förmåga för att kunna förstå och reflektera innehållet i grupprocessen.

Pågående missbruk och risk för våldsbeteende fick inte förekomma.

Projektet har inneburit att målgruppen har fått stöd i att starta upp effektiva förändringsprocesser. Arbetsförmågan skulle återfås så pass att de var rustade och motiverade för att ta del av övriga arbetsmarknadsinsatser för att på sikt komma ut i arbete eller utbildning.

Vägen till deltagande i projektet:

- Handläggare från resp. myndighet träffade och informerade presumtiva deltagare, och om deltagaren var intresserad skrevs en intresseanmälan och ett samtycke som skickas direkt till projektet.
- Öppna informationstillfällen i projektets lokaler har skett för de personer som var intresserade av ett eventuellt deltagande i projektet. Ingen föransökningskrävdes. Efter informationen meddelades respektive handläggare om vilka deltagare som har valt att komma.
- Beredningsgruppen bestående av representanter från Af, FK och Soc./ekonomi träffades ca två veckor innan planerad gruppstart för att göra det slutliga urvalet utifrån projektets kriterier.

- Deltagarna kallades till ett individuellt introduktionssamtal där målet med samtalet var att individen och projektansvariga var överens om att projektet är det bästa individen kan lägga tid och energi på. Det var viktigt att individen själv hade möjlighet att göra ett eget aktivt ställningstagande om deltagande.
- Återkoppling om deltagande eller ej skedde till respektive handläggare. De deltagare som startade i projektet hade oftast kvar sin handläggare på remitterande myndighet.

För deltagarna – Genomförande och process

Aktivitetsbeskrivning:

- Gruppaktiviteterna skedde vid 2 halvdagar/vecka för resp. grupp, 3 timmar/tillfälle. Hemuppgifter förekom vid behov mellan träffarna.
- Den annars så obligatoriska personliga presentationen av deltagarna i starten valdes bort p.g. a deltagarnas nervositet och anspänning vilket fått till följd en tryggare och lugnare start.
- Enskilda coachsamtal har skett vid behov.
- Registrering i SUS skedde i nära anslutning till gruppstart.
- Metodiken och materialet som har använts är utarbetat av företaget Ibility och heter Biologdesignern. Metoden gör det möjligt att genomföra en individuell process i grupp. Syftet är att finna sitt bästa alternativ på arbetsmarknaden utifrån förutsättningar, fungerande erfarenheter och kunskaper. Det är en strukturerad metod där samtalen och grupprocessen stärker varje individs egen drivkraft-empowerment och leder deltagaren framåt mot ett realistiskt mål med sikte på egen försörjning.
- Inriktningen i grupprocessen var under de inledande månaderna teoretisk vägledning som leder fram till deltagarnas egna sammanfattande presentationer inför gruppen. Gruppen och handledarna gav då förslag och idéer på tänkbara yrkesinriktningar utifrån var och ens presentation och den person man lärt känna under gruppövningarna. Efter det att alla presenterat sig och fått idéförslag har alla gjort sina egna val gällande de yrken man tycker är intressanta. Därefter inhämtades information om valda yrkesinriktningar både teoretiskt och via intervjuer/studiebesök på arbetsplatser med syfte att kunna välja ut tre prioriterade yrkesområden.
- Därefter påbörjades den praktiska delen i vägledningsprocessen med ett tydligt mål att påbörja en arbetsprövning då deltagarna själva i möjligaste mån tog kontakt med tänkbar arbetsgivare.
- Arbetsprövningen har alltid varit individuellt anpassad utifrån var och ens behov och förutsättningar med tanke på omfattning i tid och arbetsuppgifter. Innan start ägde ett möte rum på arbetsplatsen där deltagare, arbetsgivare och handledare i projektet var överens om kommande planering.
- Friskvård, hälsa och kultur har ingått i projektet utifrån varje grupps behov och önskemål.
- Gemensamma besök på Hälsocenter där projektledarna deltog då det gavs en allmän information om utbudet. Deltagarna hade därefter möjlighet att ta egen kontakt för ett enskilt hälsosamtal som ledde till någon av de aktiviteter som erbjöds. Kulturinslag har bl.a. varit besök på Länsmuseum, Västerås Domkyrka, Djäkneberget eller av mer social karaktär, såsom bowling, minigolf eller gemensamt cafébesök.

Enl. projektplanen var beräkningen 11 grupper totalt 132 deltagare. Under projekttiden har 9 grupper startat med totalt 101 deltagare.

Av dessa var 78 kvinnor och 23 män i åldersspannet 22-61 år, medelåldern har varit 41 år.

Personerna har varit i behov av offentlig försörjning i genomsnitt 5 år och 3 månader, varav en person varit borta i 28 år.

Utbildningsnivå: 16 högskola, 44 gymnasiekompetens, 8 annan eftergymnasial utb. och 32 med grundskolekompetens och en utan någon form av slutbetyg.

Av de 101 startande kom 20 från gemensam kartläggning FK/Af, 28 från socialkontor ekonomi, 23 från FK varav 12 unga med aktivitetsersättning och 30 personer från Af.

Under projekttiden har 35 avbrott skett varav 3 dödsfall, 2 förtida pensionering och 1 barnledighet.

Från FK har 11 avbrott skett varav 9 unga med aktivitetsersättning, Af 10 avbrott, Gemensam kartläggning ett avbrott och från socialkontor ekonomi har 7 avbrott skett. Avbrotten berodde på att deltagarna inte var redo för insatsen (unga med aktivitetsersättning) och för de flesta ett försämrat psykiskt mående.

För deltagarna har de psykiatriska diagnoserna varit övervägande; utmattningssyndrom, social fobi, depression, ångest, ADHD samt till viss del värkproblematik. Det har hos de flesta funnits en stor rädsla för misslyckande i samband med återgång till arbetslivet.

I samband med de tre senaste gruppstarterna har en social aktivitet/kick off genomförts redan under andra gruppveckan och det har resulterat i att det i ett tidigare skede blev en stark gruppkänsla. Vi har även sett vikten av ett tydligt gruppavslut i samband med att tiden i MAC avslutas oavsett var i processen man befinner sig; arbetsprövning, anställning eller i utbildning. Det har under projekttiden tydligt visat sig att under den teoretiska fasen har självkänsla/självförtroende byggts upp.

För en del av deltagarna har vi sett ett behov och framgång av en längre tid av vårt stöd än ett år. Det är personer som är i pågående arbetsprövning och som närmar sig en anställning. Vi har också sett behovet av att finnas kvar som stöd under de första tre anställningsmånaderna, allt för att säkerställa en hållbarhet i anställningen. Behovet av vårt stöd vid vårdkontakter har visat sig vara stort och viktigt för deltagarna och det innebär att vi ofta är med vid läkarbesök. Grupp vägledningsfasen har visat sig vara betydligt kortare än de i projektansökan planerade 6 månaderna. Genomsnittstiden är ca 4 månader. Alla grupper ser olika ut och det finns en stor flexibilitet när gruppaktiviteter övergår till individuell coaching.

MAC har haft unga med aktivitetsersättning som prioriterad grupp, men det visade sig redan vid vår första grupp att i princip alla från målgruppen inte var redo och avbröt insatsen. Steget var för stort från att inte vara i något sammanhang till att delta i arbetslivsinriktad rehabilitering. Vi ser ett behov av ett större utbud gällande olika arbetsförberedande insatser. I projektansökan var ambitionen att under projekttiden starta 11 grupper. Verkligheten blev att vi startade 9 grupper då vi snart insåg att vi arbetsmässigt inte maktade med ytterligare två grupper. Anledning till det är bl.a. att varje grupp har möjlighet att pågå under ett år, deltagarna befinner sig i olika faser; i grupp, enskild coaching, arbetsprövning, anställning och utbildning. Vi har också haft dubbla roller, projektledare/handledare.

För deltagarna – Resultat och effekter

Projektets satta mål var att av de deltagare som genomförde den inledande vägledningsfasen skulle minst **50 %** fortsätta med individuellt anpassade arbetslivsinriktade aktiviteter. Av 101 startande i projektet fortsatte 72 personer, vilket innebär att **71 %** fortsatte. Av dessa 72 personer avslutades 3 på grund av dödsfall, 2 valde att ta ut förtida pension och 1 person blev barnledig. Då återstod 66 personer och av dessa har 43 personer erhållit arbete eller utbildning, vilket innebär att **65 %** gått i mål, varav 27 till arbete och 16 till utbildning. Det satta målet var 50%. Övriga **35 %** är i fortsatt enskild coaching eller i arbetsprövning.

Följande anställningar har erhållits av deltagare i MAC;

Personlig assistent, osubventionerat	Montör, osubventionerat
Butiksbiträde hjälpmedel/kläder, lönebidrag	Butiksbiträde, livsmedel, Trygghetsanställning
Administratör, lönebidrag	Chaufför, Samhall
Gårdskarlar på Vikingaby, lönebidrag	Lokalvård, Samhall
Skolbibliotekarie, Nystartsjobb	2 st. Kulturtolkar, lönebidrag
Fastighetsskötare, Lönebidrag	Lagerarbete, Nystartsjobb
Frisör, osubventionerat	Studiehandledare, osubventionerat
Kock, osubventionerat	2 st Undersköterskor, osubventionerat
Lärrar/elevassistent, osubventionerat	Kock, Lönebidrag
Teknisk support, Lönebidrag	Butiksbiträde, livsmedel, OSA
Teknisk säljare, osubventionerat	Industriarbete/textil, Utvecklingsanställning
Taxichaufför, Lönebidrag	Husmor/Lönebidrag
Köksbiträde, Lönebidrag	

Resultaten är t.o.m. projektets slutdatum, 2015-10-31, vilket innebär att de två sista startande grupperna i projektet räknas med i totalen samtidigt som de inte gått färdigt och därför kommer troligtvis målresultaten att öka.

Alla förväntas kunna ta egna beslut och ta kommandot över sin framtid, detta får till följd att individen växer, självförtroendet stärks och deltagarna blir mer lösningsinriktade. För många har det varit en ovan situation att själv ta sina beslut gällande framtiden då man är van vid att myndigheter fattar besluten och placerar i olika åtgärder.

För de som har haft en yrkesbakgrund är svårt att finna sin nya yrkesidentitet och vi har sett att insatsen via MAC tydligt har varit till stor hjälp i den processen.

En viktig framgångsfaktor för deltagarna är att vi handledare har stor kunskap om och lång erfarenhet av att arbeta med arbetslivsinriktad rehabilitering och förstår vikten av att tidigt skapa tillit och trygghet i gruppen.

Grupperna under projektet har haft ett stort spektra gällande ålder, 22-61 år, yrkeserfarenhet, allt ifrån VD post i ett multinationellt företag till att inte ha någon arbetslivserfarenhet, frånvaro från arbetslivet 1-28 år, utbildningsbakgrund som innebär allt från att inte ha genomgått grundskolan till flera universitetsutbildningar. Detta har varit en framgångsfaktor där alla har lärt sig av varandra och det har blivit en bra gruppdynamik. Som i de flesta gruppkonstellationer har kvinnorna dominerat, 78 stycken mot 23 män.

Några av deltagarna är snabba medan vissa har behov av betydligt längre tid för att kunna genomföra sina övningar, och det är viktigt att tydliggöra att det är tillåtet att det får ta tid. De deltagare som behöver extra genomgång med handledare erbjuds tid för det.

För deltagarna är det en träning att vara i en ny grupp, att få möjlighet att mötas i olika situationer. Gruppövningar och diskussioner leder till nya insikter; *vad är realistiskt just nu, vad klarar jag av?* Det är för många viktigt att sätta kortsiktiga och långsiktiga mål. Första arbetet kanske ska ses som ett rehabiliterande arbete?

Att valet om deltagande i projektet är frivilligt är en mycket viktig framgångsfaktor, likaså att deltagaren vet vad som ska hända, och få en framförhållning för det närmaste året. Det skapar en trygghet och reducerar stressen hos deltagaren.

För deltagare som varit nära en anställning i anslutning till slutdatum i MAC har vi valt att förlänga insatsen i samråd med ansvarig handläggare vid remitterande myndighet. Anledningen är att vi som handledare och arbetsförmedlare under en längre period har haft en nära kontakt med arbetsgivare och deltagare vilket gör det lättare och smidigare att vid behov göra arbetskravsanalys-informera om

anställningsstöd och förbereda beslut inför anställning. Det kan innebära att anställningen tidigareläggs.

Processen genomsyras av att deltagarna gör sina egna val vilket resulterar i ökat självförtroende. Alla känner sig behandlade som vuxna personer med egen kraft att ta mogna beslut.

Positivt för deltagarna att projektets lokaler finns utanför myndigheternas ordinarie lokaler då det hos många finns negativa känslor förknippade med myndigheter.

För de flesta är det viktigt att det blir en nystart i deras arbetsrehabilitering.

Deltagarna blir tidigt medvetna om insatsens tydliga syfte, att få en egen försörjning och att det tillåts ske stegvis vilket innebär att deras motivation är stor.

För att uppnå maximal gruppdynamik är den optimala storleken på grupp 12 personer, vilket tydligt har visat sig vid våra gruppstarter som haft olika antal deltagare. Lika viktigt är få ett stort urval inför gruppstart för att rätt målgrupp ska få tillgång till MAC. Vid de tillfällen där urvalet varit litet har avhoppen varit betydligt fler och fler platser har då inte kunnat utnyttjas. Det är då bättre och effektivare att skjuta på starten.

Vi ser i det dagliga arbetet med deltagarna att de tar steg framåt, vågar mer och mår bättre, vilket de också uttrycker muntligen. Ett exempel är att flera deltagare säger från start att de inte vågar prata i grupp till att de efter ett fåtal veckor känner en sådan trygghet att de obehindrat pratar i gruppen. En viktig effekt av grupp är att nya relationer har skapats och nya sociala nätverk. Det har vid ett flertal gånger hänt att deltagarna träffas privat utanför ordinarie verksamhet för att laga mat tillsammans och träna på att ta en fika på stan.

Vid de Payoff uppföljningssamtal som sker ett år efter avslut i MAC har det bl.a. framkommit att antalet kontakter med vården och myndigheter minskat.

Reflektion: Viktigt för att deltagarna ska våga ta steget ut på arbetsmarknaden med ökad självkänedom/självkänsla är; *TRYGGHET-TILLIT-TID.*

För personalen – Projektets förutsättning

Upprinnelsen till projektidén var att vi i vårt ordinarie arbete som handläggare i arbetslivsinriktad rehabilitering på Af såg ett stort behov av vägledning och nära coachande/motiverande stöd under en längre period. Då detta saknades inom myndigheten skrev vi utöver våra ordinarie arbetsuppgifter en projektansökan med den inriktningen. Vi har båda tidigare arbetat i projekt FAROS och med framgång använt oss av vägledningmaterialet Biologdesignern så var det ett självklart val att använda som en del i projektet. Vi valde att använda delar av materialet utifrån varje grupps behov.

Utifrån att vi har lång erfarenhet och kunskaper gällande framgångsfaktorer i arbetslivsinriktad rehabilitering bl.a. via vårt arbete inom Arbetsmarknadsinstitut och projekt FAROS använde vi oss av det i projektplanen.

Efter många diskussioner i vår egen myndighet beslutades det att Arbetsförmedlingen gick in som projektägare och vi kunde gå vidare med ansökan till Samordningsförbundet i Västerås, där det i juni 2012 gavs ett positivt besked och projektet kunde starta 2012-09-01.

Projektägare har varit Arbetsförmedlingen med ansvarig chef Roger Lindberg.

Projektledare och ansvariga för samtliga aktiviteter har Lena Andersson och Ingalill Bohm varit som också var initiativtagare till projektet. Någon rekryteringsprocess har inte skett då förutsättningen i projektansökan var att de som initierade projektet även skulle arbeta praktiskt i verksamheten.

Handledarna/projektledarna har en lång anställningstid inom Arbetsförmedlingen med mångårig erfarenhet av arbetslivsinriktad rehabilitering bl. a från AMI verksamhet, Arbetsförmedling, metodutveckling inom projekt Faros, rehabiliteringssamverkan/Samanda och Arbetslivsintroduktion.

Personalen har utifrån sin organisatoriska bas på Arbetsförmedlingen och sin gedigna erfarenhet bl.a. kunskap om olika anställningsstöd, förändringar i regelverk samt lång vana i att kunna göra bedömningar av rätt insatser vid rätt tidpunkt för den enskilda deltagaren.

Båda handledarna är sedan 2003 av företaget Ibility certifierade coacher i den metodik som heter Biologdesignern och som användes i projekt MAC.

Gruppverksamhet som bygger på den metodiken har handledarna lång erfarenhet ifrån.

Handledarna/projektledarna har utbildning i och arbetar utifrån ett lösningsfokuserat arbetssätt.

Reflektion: *Styrkan i projektet har varit ett stort engagemang utifrån att hela projektidén och ansökan har kommit från handledarna själva.*

Utifrån att vi har sett stort behov av vår insats skulle en utökning av personal innebära att fler deltagare får möjlighet att ta del av MAC insatsen.

För personalen – Genomförande och process

Vi som då var två oerfarna men ambitiösa projektledare hade gasen i botten från start;

Flyttade in i nya lokaler med allt vad det innebar.

Planering och upplägg av verksamheten.

Beställning och genomgång av material samt iordningställande av bl.a. informationsmaterial och blanketter.

Information till handläggare på Af, FK och Ske på deras respektive arbetsplatser.

Få representanter från myndigheterna till berednings och styrgrupp med möten redan under september.

Enskilda möten med presumtiva deltagare.

Start av första gruppen i oktober och den andra i november.

Under projekttiden har vi bl.a. deltagit i följande kompetensutvecklingsinsatser:

- Existentiell hälsa, kursdagar och frukostmöten
- SUS utbildning vid två tillfällen
- KUR utbildning steg 1
- Lösningsfokus
- Samhällsekonomisk utvärdering, utbildningsdagar
- Konferenser - Arbete till varje pris, Möjligheternas metoder och Bygga broar
- Ett antal träffar/utbildningsdagar anordnade av Samordningsförbundet
- Metodutveckling/handledning av företaget Ibility/Biologdesignern vid ett tillfälle
- Utbildningar och verksamhetsdagar anordnade av Arbetsförmedlingen
- Egna planerings och utvärderingsdagar, 2 ggr/år under projekttiden

Under projekttiden har det utifrån kundnyttan i vissa fall visat sig vara en framgångsfaktor att vi tar över handläggaransvar som Arbetsförmedlare.

Deltagarna har känt stor trygghet och förtroende i kontakten med oss handledare; vi har varit lätta att nå, engagerade, nyfikna och lösningsinriktade. Av vikt för deltagarna har varit vissheten om att samma handledare funnits kvar under hela deras tid i projektet.

Tydligheten då det gäller handledarnas ansvarsområde har skapat trygghet hos deltagarna.

Sammanfattande dokumentation som beskriver tiden i projektet har skrivits för de deltagare som avslutat sin tid i MAC. När behov finns i samband med avslut orsakat av försämrat hälsotillstånd har vi erbjudit och medverkat vid läkarkontakt.

I sammanfattningen beskrivs vilka insatser som genomförts, hur resultatet blev och hur fortsatt planering ska se ut, allt för en bra och tydlig övergång till ansvarig handläggare på myndigheterna, allt för att inte rasera det som byggts upp under insatsen.

Dialog har skett under tiden med samverkande myndigheter, dels via återkommande trepartsmöten, spontana kontakter samt avslutande samtal.

Det har funnits en sårbarhet i att det endast finns två ansvariga i projektet, speciellt om någon skulle bli sjuk eller vid annan frånvaro. En fråga som blivit mer aktuell är kommande behov av ersättare för Ingalill Bohm då hon inom 1,5 år kommer att gå i pension. I rekryteringsprocessen är det en förutsättning att vi får vara delaktiga, då det är av yttersta vikt att det blir ”rätt” person gällande grundvärderingar, kunskap och samsyn på vad arbetslivsinriktad rehabilitering innebär. Den ersättningsrekryteringen bör påbörjas under våren 2016.

För personalen – Resultat och effekter

Den projektkunskap vi fått under de här tre åren är;

- Starta verksamheten när fungerande styrgrupp finns.
- Ge tid för planering, reflektion och eftertanke dels i samband med uppstart av ett projekt men även kontinuerligt i vardagen.
- Om inte tillräckligt utbud av deltagare finns inför gruppstart – skjut då upp starten.
- Utvärderingskunskap som vi fått via payoff samhällsekonomisk utvärdering, SUS, processdagar och 9-fältaren som varit ett stöd i vårt rapportskrivande.
- Att vara flexibel i rollen som både projektledare och handledare.
- Vikten av att hålla projektet levande genom informationer, stort kontaktnät och goda relationer.
- Att omstruktureringar, nyrekryteringar, chefsbyten och förändrade regelverk på respektive myndighet påverkar urval och inflöde till projektet.
- Viktigt i projektarbete att kunna hantera regelverket töjbart med deltagaren i fokus.
- Fördelarna med att ha blandade grupper gällande kön, ålder, funktionshinder, arbetserfarenhet och social bakgrund.

Följande egenskaper är viktiga i handledarrollen:

- Ett förhållningssätt där man tror på varje människas egen inneboende kraft.
- Empatiskt bemötande.
- Förmåga att skapa tillit och trygghet.
- Att ha ett stort tålamod.
- Att vara tydlig i kommunikation och budskap.
- Att ha ett coachande och stöttande förhållningssätt.
- Att ha en socialt lärande roll.
- Förmåga/insikt att se vilka av deltagarna som behöver bromsas eller puffas på i sin process.
- Bra på att lyssna.
- Lösningfokuserad.
- Flexibel, duktig på att hitta lösningar-ställa om.
- Ansvarsfull.
- Initiativrik.

Från start var planeringen att inte ha handläggaransvar för deltagare i MAC. Under projektets gång har det dock visat sig att det i många fall varit det bästa alternativet för deltagaren. Nackdelarna med att vara handläggare är en markant ökad administration, det positiva är korta vägar till beslut och att vi finns på naturligt sätt nära för frågor och svar. Så här långt ser vi att den bästa lösningen är att göra individuella bedömningar i samråd med remitterande handläggare.

Det är också viktigt att ha beslutsrätt i de program som finns på Arbetsförmedlingen.

Vi vågar bjuda på oss själva, vara medmänniska med humor och glädje samtidigt som vi visar att vi inte är felfria. Det innebär att vi får respekt och tillit från våra deltagare.

Det är inte materialet Biologdesignern som enbart är lösningen-det är hur vi använder materialet och får igång processen, flexibelt och anpassat efter deltagarnas behov

Bekräftelse på att idén till projektet var rätt visar sig då vi dagligen fått positiv feedback från våra deltagare, även målpuppfyllelsen som vi klarat med råge visar på att projektet varit framgångsrikt. Även det strategiska målet har uppnåtts då projektet visats sig så framgångsrikt att det från och med 2015-11-01 förstärker Pilotmodell: Samordningsteam Västerås som har en planerad implementering från 2016-07-01.

Reflektion:

Projektiden har varit otroligt lärorik där vi utvecklat metoder och arbetssätt under eget ansvar och där vi med stolthet ser de fina resultaten.

För organisationen – Projektets förutsättningar

Projektet har initierats mot bakgrund av att rapporter, både rikstäckande och lokala, har belyst att en allt större grupp människor befinner sig i ett utanförskap, utanför arbetsmarknaden och som inte omfattas av vare sig arbetslöshetsersättning eller ersättning från sjukförsäkringen.

På Arbetsförmedlingen konstaterades att många personer saknar tillräcklig arbetsförmåga och motivation för att kunna ta del av och tillgodogöra sig de insatser vi i dag har till vårt förfogande på Arbetsförmedlingen.

Försäkringskassans uppdrag är bl.a. att minska antalet personer i sjukförsäkringen vilket har fått till följd att fler personer inte är berättigade till sjukpenning eller sjukersättning. Dessa personer hänvisas därmed till Arbetsförmedlingen som saknar resurser och verktyg för att kunna tillhandahålla en framgångsrik arbetslivsinriktad rehabilitering.

Från socialkontor ekonomi kom även gruppen 0-klassade/bidragsberoende personer som tenderar att bli långvarigt beroende av försörjningsstöd via kommunen.

Ytterligare en grupp är personer som behöver ett nära stöd i den arbetslivsinriktade rehabiliteringen i kombination med medicinsk behandling/rehabilitering ex. via EPM (Enheten för Psykosomatisk Medicin). Det saknas helt enkelt en motivationshöjande och arbetslivsinriktad rehabiliteringsinsats mellan sjukskrivning och arbete.

Ovanstående initiering vittnade om att ett samordnat behov för att rusta individer till möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden. Detta projekt var avsett att optimera den arbetslivsinriktade rehabiliteringen genom samverkan mellan de fyra myndigheterna/parterna som ingår i Samordningsförbundet Västerås.

Styrning och ledning sker i form av styrgrupp, beredningsgrupp och med stöd av chef i den egna organisationen, Roger Lindberg.

Projektledare är Ingalill Bohm och Lena Andersson som också ansvarar för deltagarnas aktiviteter i projektet.

I styrgruppen finns representanter för Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Västerås Stad samt Landstinget.

Styrgruppen:

Håkan Nordin och Sonja Jernberg Försäkringskassan

Roger Lindberg och tidigare Catarina Örtengren, Arbetsförmedlingen

Solveig Palm Centrum för Hälso- och sjukvårdsutveckling, Landstinget Västmanland och tidigare

Susanne Falk, KCH, Landstinget Västmanland

Monika Fredell, Västerås Stad

Ann-Kristin Ekman, Samordningsförbundet Västerås (adjungerad)

Lena Andersson och Ingalill Bohm, Projektledare

Inför gruppstarter träffades beredningsgruppen som bestått av:

Ingalill Bohm, Projektledare
Lena Andersson, Projektledare
Charin Holmqvist, Socialkontor ekonomi
Åsa Kjellberg, Försäkringskassan

För organisationen – Genomförande och process

En fungerande styr- och beredningsgrupp är viktig, speciellt i en myndighetssamverkan med individer i behov av ett samordnat stöd. Projektets styrgrupp har större delen av projekttiden saknat deltagare från Socialkontor Ekonomi, dvs kommunen vilket har medfört att en viktig kanal till organisationen inte förekommit. Avsaknaden av en person från psykiatrin alt primärvården har funnits både i styr- och beredningsgrupp, vilket även understryks av landstingets representant i styrgruppen.

Under projekttiden har styrgruppen träffats vid 11 tillfällen. Inför våra delårsrapporter har vi haft 5 processdagar med stöd av Anna Ivarsson, Centrum för Hälso-och sjukvårdsutveckling. Beredningsgruppen har träffats inför gruppstart vid 10 tillfällen.

Försäkringskassan menar på att information inte nått fullt ut i organisationen genom deltagande representant i styrgrupp, av den anledningen att den behovsgrupp som var tilltänkt att vara prioriterade, dvs unga med aktivitetsersättning, visade sig vara för skör och för verksamheten.

Under projekttiden har lokalbyte skett vid två tillfällen. Alla tre lokaler som vi bedrivit vårt projekt i har varit centralt belägna och utanför myndigheternas lokaler, vilket varit positivt för verksamheten. Det har inte varit någon kontinuitet i projektets styrgrupp då samtliga myndigheter har bytt representanter av olika anledningar samt att Västerås stads representant av olika skäl haft stor frånvaro. Det har bl. a. inneburit att vi som projektledare tagit ett mycket stort ansvar för styrningen av projektet. Det som också påverkat projektet är alla myndigheters omorganisationer och nyanställningar.

Mer stöd och hjälp från styrgruppen hade varit önskvärt de gånger hinder och problem uppstod i samarbetet med myndigheterna och att vara en länk in i respektive myndighet utifrån sin chefsroll.

Viktigt att kedjan av insatser för deltagarna flyter på, att mottagande handläggare vid projektidens slut fortsätter den insats som påbörjats, och att vi litar på varandras bedömningar och rekommendationer.

För organisationen – Resultat och effekter

Kostnaderna för projektet har rymts inom ramen för budgeterade medel.

Det ekonomiska utfallet visar att projektets kostnader har uppgått till 3 950 544 kronor, vilket betyder att den planerade budgeten har haft god överensstämmelse med planerade insatser.

Projektet har förbrukat 96 % av projektbudgeten som totalt uppgår till 4 119 000 kronor.

Nationalekonom Ingvar Nilssons samhällsekonomiska modell ger följande resultat:

Akkumulerade årliga nettointäkter per aktör					
	Projektkostnader.	År 1	År 5	År 10	År 20
Arbetsförmedlingar	1 000 000	180 823 kr	4 467 084 kr	8 960 629 kr	15 689 674 kr
Försäkringskassar	1 000 000	3 710 077 kr	20 807 162 kr	38 731 060 kr	65 571 940 kr
Kommunen	1 000 000	1 970 825 kr	12 754 608 kr	24 059 894 kr	40 989 461 kr
Landstinget	1 000 000	1 303 387 kr	9 664 440 kr	18 429 831 kr	31 555 929 kr
Rättsväsendet	0	168 039 kr	778 004 kr	1 417 467 kr	2 375 057 kr
Övriga	0	275 289 kr	1 274 561 kr	2 322 157 kr	3 890 922 kr
Summa	-4 000 000	7 608 440 kr	49 745 860 kr	93 921 038 kr	160 072 983 kr
Produktionsvärde		<i>- kr</i>	<i>44 474 347 kr</i>	<i>91 099 467 kr</i>	<i>160 920 178 kr</i>
Kalkyl för 66 deltagare med Långvarig arbetslöshet/sjukskrivning där projektet klarar 42,9 personer, dvs. 65 %					

Payoff har av Samordningsförbundet Västerås fått uppdraget att genomföra samhällsekonomisk utvärdering av projekt MAC och då gällande deltagarna från de första 6 grupperna. Den rapporten väntas vara färdigställd sommaren/hösten 2016 då de sista deltagarna kommer att intervjuas under mars/april 2016.

Delrapport är för den första gruppen är genomförd 2014-11-27, även det på uppdrag från Samordningsförbundet Västerås. *Bilaga 1.*

Vi menar att en av våra framgångsfaktorer var att projektet har funnits inom Samordningsförbundet Västerås då en bra samverkan kring individerna med behov av ett samordnat stöd är A och O, vilket även var intentionen i projektplanen.

Arbetsförmedlingen anser att de inte har kunnat genomföra detta projekt eller en implementering i egna organisationen med samma framgång med tanke på dess deltagarflöden och samverkans betydelse i verksamheten.

Med projektet i hamn, anser vi som projektledare, att för att få fler intresseanmälningar, kan obligatoriska informationsmöten på myndigheterna vara en möjlig lösning.

Vi konstaterar att vi genomfört ett gott arbete då projekt har fallit väl ut och en implementering sker i Pilotmodell: Samordningsteam Västerås som kommer att bli en tillsvidareverksamhet from juli 2016.

Västerås 2016 01 26

Lena Andersson
Projektledare

Ingalill Bohm
Projektledare